

Kaj je z novimi razredi na osnovnih šolah.

Maribor, 31. avg.

Veliko razburjenje je nastalo po kmetskih občanih v mariborski oblasti, ko so dobile povelje, da morajo ustanoviti nove šolske razrede. Ministrstvo zahteva razširitev šol večinoma v krajih, kjer niso podani zakoniti pogoji. Skoro nikjer, kjer so se po naročilu iz Belgrada morali ustanoviti novi razredi, ni dovolj otrok. Če je n. pr. slučajno v prvem razredu 51 ali malo več otrok, a v drugem in tretjem razredu samo po 20, 30 ali 40 otrok, pa zahteva ministrstvo za ono število otrok v I. razredu, ki znaša čez 50, nove razrede.

Krajnim šolskim odborom svetujemo sledeče:
Šolski odbori naj takoj pošljejo velikemu županu prošnjo, da se ustanovitev novega razreda ukine. Prošnjo naj združijo šolski odbori z uradnim poročilom, da ni dovolj otrok za nov razred. Šolski odbor naj prosil velikega župana, da priporoča ministrstvu ukinitve novega razreda na dotični šoli.

Načelnik šolskega odbora naj takoj skliče sejo odbora in naj predlaga sklep, da se potom velikega župana izposluje ukinitve nepotrebnega novega razreda. Sestavi se mora zapisnik, in na podlagi zapisnika in sklepa seje sestavi uradno poročilo in prošnjo na velikega župana — prosvetni oddelek.

Med tem pa se začasno sicer otvori nov razred, ki pa se bo po mnenju šolskih strokovnjakov, na katere smo se obrnili za mnenje, moral ukiniti v krajih, kjer za nove razrede ni dovolj otrok.

Zanimivo je, da nepotrebne šolske razrede ni predlagal veliki župan, oziroma prosvetni oddelek, ampak je nek gospod v ministrstvu prosvete na lastno roko sestavil seznam, kjer se »morajo« ustanoviti novi razredi. Ta gospod je seveda pristaš samostojne demokratične stranke.

Informirali smo se o celi zadevi in zvedeli, da je ministrstvo prosvete že dne 30. julija samo brez uradnih predlogov velikega župana določilo nove razrede. Radi tega postopanja je prišlo do velike zmešnjave v tej zadevi in tako se je tudi zgodilo, da morajo občine radi dveh ali treh otrok ustanoviti nove razrede.

Važne prireditve.

Orlovska srenja pri Sv. Križu na Murskem polju priredi svojo celodnevno prireditve dne 18. septembra 1927 v našem lepem trgu Veržeju. Mnogim našim znancem in prijateljem naše orlovske mladine je še ostala dobro v spominu lepa orlovska prireditve, ki se je vršila pred kratkim v Ljutomeru s prav dobrim vspehom. Gotovo pa je, da se bo tudi ta prireditve vršila z dobrim uspehom, posebno pa še zato, saj ustanovimo ob tej priliki v našem lepem trgu Veržeju nov bratski odsek. Zopet imamo torej eno orlovsko družino več na lepem Murskem polju. Iz tega se vidi, da naš Oreš, naša orlovska misel še živi v naši Prlekiji, da se še lepo razvija in pridobiva novih prijateljev in da bo kmalu zaoril orlovski glas po vsej naši Prlekiji. Zato je pa tudi jasno, da bo ta dan zopet manifestirala naša orlovska mladina iz Murskega polja v našem Veržeju. Za ta dan imamo pripravljen spored, kateri bo gotovo zanimal vse naše prijatelje od blizu in daleč. V nedeljo, dne 1. t. m., se vrši predpoldne slavnostni sprejem gostov na kolodvoru, obhod, slovesna sv. maša, slovesno zborovanje, nato skušnja in obed. Popoldne pa je po slovesnih večeriacah na programu javna telovadba s prav pestrim sporedom! Pri tej priliki bo govoril pozdravne in bodrilne besede našim novim bratom in sestram v Veržeju naš prijatelj in brat Tirš iz Maribora. Po javni telovadbi pa se vrši na telovadišču prosta zabava. Za okrepčilo bo preskrbljivo

zjutraj pozabi. Ne ve, da je bil v »Belem krokerju«, ne pozna cukrarja in misli, da je bil v času umora in resnici v operi . . . Kraljevo pravništvo je torej grešilo nad pravičnostjo; grbavec je bilo treba izpustiti, ker je nedolžen . . .

— Nedolžen?

— No, da . . . Po 76. odstaku kazenskega zakonika se dejanje ne more všteti onemu, ki ga je nezavestno izvršil in ni razpolagal s prosto odločitvijo volje.

— Razumem.

— Sedaj je brezdvomno, da je dr. Deziderij Popp podpihovalec.

— Vprašanje je: ali mu lahko dokažemo?

— Mogoče . . . Težavna, zelo težavna naloga, upam pa, da pridemo do cilja . . . Pokličite grbaveca!

— Ali ga hočete hipnotizirati?

— Poizkusim . . . Ni mi potrebno naglašati, da le na skrivaj, ker se izsledovalni organi ne smejo poslužiti takih sredstev . . . Drugače ne moremo ujeti zdravnika, ki zdaj na vse misli, samo na to ne, da uporabimo zoper njega orodje, ki ga je sam rabil . . . Pokličite Elijo Bergerja! Potažite ga, da se mu ne zgodi nič hudega.

— Prepustite meni stvar, g. kapetan!

— Predno greste k njemu, morate izvedeti: ali ni pri njem dr. Deziderij Popp.

— Nepotrebno opozorilo!

Čez pol ure je Elija Berger vstopil v kapetanovo stanovanje. V sobi je vladal polumrak. Skozi zaveso balkonskega okna je prisvetila v sobo luna. Kapetan je pomignil Tuzarju, da ostane v ozadju. Pomilovanja vredni mladenič hoče nekaj povedati, a kapetan se strogo zadere nad njim:

— Ne ganite se!

Gre k njemu, presunljivo mu zre v oči. Pograbi ga za roko, na mestu, ker zdravniki navadno tipajo bolnikov pulz, z levico pa ga gladi po čelu. Pričakovani uspeh prav hitro nastopi. Bledi človek onemoglo spusti roke, zapre oči in se po vsem telesu stresse. Bil je hipnotiziran.

— Ali spite?

— Grbavec si globoko oddahne in tiho, komaj slišno, odgovori:

no. Pri vsej prireditvi pa bo nam svirala naša že dokaj dobro znana mestna godba iz Ljutomeru pod vodstvom gosp. Zacherla. Prijatelji in znanci iz Prlekije in drugod! Tudi tokrat Vas uljudno vabimo, da se odzovete našemu povabilu v čim večjem številu in da prihitate od blizu in daleč k nam v naš lep trgu Veržeju. Več nas bo, bolj lušno bo! — Posebno našim prijateljem od daleč pa naznanjamo, da je dovoljena polovična vožnja, veljavna od 16. do 20. sept. Izkaznice dobite v Veržeju, samo na vozne karte zahtevajte moker žig na odhodni postaji. Torej v tem oziru ste brez skrbi! — Na veselo svidenje in pozdravljeni v nedeljo, dne 18. t. m. v našem lepem Veržeju! Bog živi!

Prosvetni dan za Savinjsko dolino ob priliki blagoslovitve novega Društvenega doma v Braslovčah v nedeljo, dne 18. t. m. Spored: 1. Ob 15. uri sprejem prvzv. g. škofa dr. Karlina pred Društvenim domom in nato blagoslovitev. 2. Govor zastopnika Prosvetne zveze v Mariboru in govor zastopnika katoliškega prosvetnega društva v Braslovčah, deklamacije in pevske točke. Po tem sporedu koncert venljske rudarske godbe na vrtu Društvenega doma s prosto zabavo. Vabljeni vsa sosedna prosvetna in orlovska društva!

Celjsko orlovsko okrožje poleti v nedeljo, dne 18. septembra v svrhu ustanovitve Orla v Dramlji. Spored bo sledeči: Dopoldne ob 10. uri sprejem gostov pri cerkvi, nato sv. opravilo. Ob 11. uri ljudski tabor pred cerkvijo (govorijo razni govorniki). Popoldne ob treh pa na istem prostoru javna telovadba, kjer nastopijo člani, članice in naraščaj iz Celja in bližnjih odsekov. Sodeluje maledolska godba. Vstopnina bo tako mala, da bo lahko vsak faran, kateri ljubi pošteno in kulturno delo naše mladine, videl stare odseke, kako napredujejo pri telovadbi. Bog živi! — Celjsko orlovsko okrožje.

Kaj je novega?

Redka slovesnost v Ljutomeru. V nedeljo, dne 18. t. m., se vrši v naši cerkvi pri pozni sv. maši redka slovesnost, koje menda ne pomni nikdo v naši fari. G. Ivan Sagaj, krojaški mojster v Ljutomeru, obhaja namreč s svojo soprogo Jozefo, rojeno Furlan, diamantno poroko. Jubilan g. Sagaj je rojen dne 28. 8. 1842, njegova soproga pa dne 4. 2. 1845, oba v Ljutomeru. Poročena sta bila dne 16. 9. 1867 v naši farni cerkvi. Oba slavljena sta še za svoja leta precej sigurna. Še mnogo mirnih in zdravih let!

Smrt našega uglednega moža. Iz Mute poročajo: V noči od torke na sredo je od kapi zadet umrl g. Anton Mautner, mlinar na Vratah. Na Malo Gosposnico smo ga sprejeli k zadnjemu počitku. Velika udeležba pri pogrebu je pričala njegovo priljubljenost med soobčani. Primerno je č. g. provizor Šparl, ki je vodil pogreb, v poslovnih besedah omenjal, da rajni sicer ni zavzemal nikakega izvanrednega dostojanstva, ampak bil je obrtnik-mlinar v svetu malo znanem vratčkem jarku, ki pa si je s svojo poštenostjo, delavnostjo in ljubeznivostjo takoj pridobil srce vsakogar. Iskreno je ljubil svojo ženko; v lanski operaciji je žrtvoval težke tisočake, da ji je v svoje največje veselje ohranil življenje. Ker ni imel lastnih otrok, pa je kot oče revnih vso svojo očetovsko ljubezen posvetil vzgoji treh osirotelih otročičev svojih sorodnikov. Marljiv kot čebeličec, ki jih je gojil, je bil vedno veselo razpoložen in je tudi v družbi kot star muzikant vedel povedati vedno kaj razvedrilnega. Kot cerkveni ključar farnе cerkve je rad in veliko žrtvoval za svečano obhajanje raznih slovesnosti. Gojil je posebno iskreno željo, zaslišati v cerkvi že kmalu glasove novih orgel in še enega velikega zvona. Božja previdnost pa ga je poprej, starega 61 let, poklicala na plačilo. Upamo in želimo vsi, ki smo ga poznali, da ga že uživa v obilni meri. Časten mu spomin! Večen pokoj njegovi blagi duši!

Smrt vzgledne žene pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Nepričakovana nesreča je zadela g. Franca Pučko, posestni-

— Spim.

— Hočem, zahtevam, ukazujem, da odgovarjate na moja vprašanja!

— Odgovarjal bom.

— Spomnite se nazaj! Kaj ste delali šestega tega meseca zvečer med deseto in enajsto uro v hotelu »Beli kroker«?

— Grbavec obraz se hitro raztegne. Vsaka žilica se tresse. Strašen duševni boj se je moral vršiti v notranjosti.

— Odgovorite!

— Enega človeka sem ubil.

Kako se imenuje?

— Ne vem.

— Ali ste ga tudi prej poznali?

— Nisem ga poznal. Vedel pa sem, da stanuje v sobi št. 13.

— Od koga ste izvedeli?

— Se ne spominjam.

— Zakaj ste ubili tistega človeka?

— Ne vem.

— Ste morda delali na povelje dr. Deziderija Popp?

— Ne vem.

— Kaj ste delali po umoru?

— Hitel sem domov.

— Zakaj?

— Da bi skrli bodalo.

— Kam ste ga skrili?

— Za striževno sliko.

— Ali je bilo bodalo vaše?

— Ni bilo moje.

— Čigavo pa?

— Ne vem.

— Pazite! Nič hudega se vam ne bo zgodilo. Policija je prepričana, da ste nedolžni. Postopanje zoper vas so že ukiniteli in vas ne bodo nikdar kaznovali.

— Grbavec si nato lažje oddahne.

— Jutri zjutraj ob deveti uri pet minut pridete v moj urad in prinesete s seboj bodalo! Ste razumeli?

— Razumel.

— Kaj morate storiti?

ka v Zasavcih. Zadeta od mrtvouda mu je v nedeljo zjutraj, dne 4. t. m., po osemndnevem mučnem trpljenju umrla žena Marjeta Pučko v starosti 59 let. Pokojna Marjeta je bila vzorna žena krščanskega prepričanja, katerega ni nikdar zatajila. Bila je vedno odprtih rok in usmiljenega srca nasproti revnim in potrebnim. Kot verni katoličanka ni nobeno nedeljo zamudila priti k sv. maši, najsi je bilo vreme kakoršnokoli, večkrat pa je tudi ob delavnih obiskala cerkev. Kdor jo je poznal, jo je spoštoval kot vrlo ženo in pridno gospodinjico, katere je skrbela in se trudila za blagostanje svojih domačih. Pogrebni sprevod, katerega je v torek, dne 6. t. m., dopoldne vodil od hiše žalosti njeni nečak, vlč. g. Zadavec, župnik v Prekmurju, spremljan od domačega vlč. g. župnika, je pokazal, kako priljubljena je bila pokojna Marjeta Pučko pri svojih znanih, sosedih in sorodnikih, kateri so se v častnem številu udeležili pogreba. Vsemogočni naj potolaži njenega žalujočega moža in vse njene sorodnike, ki bodo gotovo goreče molili za njo, njej pa daj Gospod večni mir in pokoj!

Smrtna kosa v Tinjah. Umrla je tukaj dne 27. t. m. po dolgi in mučni bolezni veleposesnica Marija Korošec, p. d. Grilka. Bila je velika dobrotnica ubogih in cerkve. Kako je bila priljubljena in spoštovana, je pokazala velika udeležba pri pogrebu. Na sedmini je nabral g. Gradišnik 100 Din za dijaško semenišče.

Težka avtomobilska nesreča pri Mariboru. Zadnji četrtek proti večeru se je pripetila na cesti med Studenci in Limbušem težka avtomobilska nesreča. Tam sta trečila avtomobila mariborskega odvetnika dr. Rapoca in veleindustrijalca Rosenberga. Udarec je bil tako silovit, da sta se avtomobila, ki sta očitno vozila s precejšnjo naglico, skoraj popolnoma razbila. Vsi potniki so več ali manj občutno ranjeni. Dr. Rapoc si je natri desno nogo nad koleno. V njegovem avtomobilu se je med drugimi vozila tudi soproga trgovca Sršena, ki je dobila rano na čelu in težje notranje poškodbe. Ostali potniki so več ali manj lažje poškodovani. Na lice mesta je bil pozvan rešilni oddelek iz Maribora, ki je nudil ponesrečenemu prvo pomoč. Dr. Rapoca in gospo Sršenovo so prepeljali v bolnico.

Smrt znanega duhovnika. V St. Vidu pri Ptujju je umrl v nedeljo, dne 11. t. m., ob pol štirih zjutraj tamošnji č. g. župni upravitelj p. Pij Vakselj. Rajni je bil rodom iz Leskovca pri Krškem in je služboval dolgo vrsto let v minoritskem samostanu v Ptujju. Poznal je blagopokojnega celo Ptujjsko polje, ker je bil večkrat upravitelj minoritskih župnij. Bil je obče priljubljen med duhovnimi sotovariši in verniki. Ohranjen mu ostani pri vseh, ki so ga poznali, časten in trajno hvaležen spomin!

Težka avtomobilska nesreča. Na ovinku pred Zgornjo Polskavo si je zlomil pri padcu z motornege kolesa desno nogo Avguština Cvetko iz Nove vasi. Dobil je tudi poškodbe na levem očesu. Omenjeni je vozil s precejšnjo brzino in hotel ravno na ovinku prehiteti neki avtomobil. Ker je vzel ovinek prenašlo, ga je vrglo s ceste v občestni jarek, kjer je obležal z zlomljeno nogo. Težko poškodovanega je prepeljal mariborski rešilni oddelek v splošno bolnico.

Jesenski poučni tečaji se bodo vršili od 3. do 6. oktobra 927 pri drž. loznih in vočnih nasadih v Pekrah, pošta Limbuš in pri Kapeli, pošta Slatina-Radenci. Delovni program za tečaje je ta-le: a) pripravljane in čiščenje posode za trgatve; b) merjenje sladkorja in kisline v moštu; c) o trgatvi, pecljanju in maščenju grozdja; d) o zbolšanju vinskega mošta v slabih vinskih letinah v mejah zakona; e) o pogojih pravilnega vrenja; e) o napravi belega in črnega vina, o uporabi žveplovega dvokisa ob pripravljanju vina, uporaba metabisulfita in dr.; f) o pretakanju, o umetnem čiščenju in filtriranju (precejanju) vina; g) o pogojih, ki jih morata izpolnjevati kurilnica in dobra klet; h) o važnejših boleznih vina: cikavost, vinski kan, vlečljivost, zavrelica in dr., njih odvratanje in zdravljenje; i) konzerviranje svežega grozdja in sadja; j) sušenje grozdja in sadja; k) konzerviranje sadja in grozdja s steriliziranjem, kakor tudi konzerviranje mošta (vino brez alkohola); l) rav-

— Jutri zjutraj ob deveti uri pet minut vas obiščem v uradu, da vam izročim bodalo.

Redarni kapetan je parkrat pogladil bolnikovo čelo, nakar ta odpre oči. Začudeno pogleda kapetana, ki mu s pomirljivim glasom reče:

— Oprostite mi, da sem vam nadlegoval. Ko sem vas izpustil iz zavora, sem vam zabičal, da ostanite v Budimpešti. Med tem časom sem se tudi sam prepričal o vaši nedolžnosti. Zelo mi je žal, da sem vam povzročil razne neprijetnosti . . .

— Oh, prosim!

— Hotel sem vam torej sporočiti, da lahko odpotujete.

Prijateljsko stisne grbavečvo roko in ta s povešeno glavo žalostno zapusti sobo . . . Tuzar je kakor okamenel stal med vrati.

— Do sem smo lepo prišli. Brezdvomno se da dokazati, da je ta nesrečnej izvršil umor in sicer pod vplivom pohipnotične sugestije.

— Niti z eno besedo ni omenil, da je bil zdravnikovo orodje.

— To sem naprej vedel. Niti pojma nima o tem, da ga je dr. Popp hipnotiziral.

— Potemtakem pač ne more pričati zoper njega.

— In potem? — Zadovoljiva se s tem, da je zdaj očitna doktorjeva krivda. Vse svoje moči in sile lahko koncentriramo proti eni osebi.

— To je res.

— Danes še nimamo v rokah dokaza, jutri pa bo v naši posesiti bodalo, s katerim je bil Nikolaj Berenyi umorjen.

— Elija Bergerju.

Nobenega dvoma ono bodalo je dal dr. Deziderij Popp —

— Toda ali ga prinese?

— Jutri zjutraj ob deveti uri pet minut bode trkal na vratih mojega urada in ako ga službojoči redar ne spusti noter, ga z nadčloveško močjo sune v stran. Vsako oviro odstrani, da lahko pride pred mene in ne bo imel miru, dokler morilnega orožja ne izroči meni.

— Ako dovolite, g. kapetan, bom tudi jaz tam.

(Dalje prih.)